

Rhynchophorus ferrugineus en Rhynchophorus palmarum (EPPO-code: RHYCFE en RHYCPA)

(*Rhynchophorus ferrugineus*: Rode palmkever (red palm weevil);

(*Rhynchophorus palmarum*: South American palm weevil)

Type organisme: Insect (kever)
EU-status: *R. palmarum* is een quarantaineorganisme.
R. ferrugineus heeft een PZ-status en RNQP-status.
Beiden zijn niet aanwezig in Nederland.

1. Waardplanten

RNQP status *R. ferrugineus* op: diverse soorten palmen; zie [Register RNQP's](#).

PZ-status *R. ferrugineus*: zie [Register beschermde gebieden](#) voor welke landen deze status geldt, en voor welke producten bijzondere eisen gelden.

Beide soorten komen voornamelijk voor op palmen (Arecaceae), waaronder Areca, Caryota, Chamaerops, Dypsis, Howea, Livistona, Phoenix, Trachycarpus en Washingtonia. *R. palmarum* komt ook voor op meerdere soorten planten uit andere plantenfamilies.

Een actueel overzicht van de waardplanten vindt u [hier](#) voor *R. ferrugineus* en [hier](#) voor *R. palmarum*. Houd er rekening mee dat er mogelijk nog andere waardplanten zijn.

2. Symptomen

De symptomen van beide soorten lijken op elkaar. Meestal valt een aantasting pas op door schade aan de boomkruin: de bovenste delen van de kruin gaan afhangen en bladeren vallen af. Bij een langer aanwezige aantasting ontstaat daardoor een kale ring in de boomkruin.

Met een grondige inspectie kan de aantasting eerder worden opgemerkt door te letten op:

- Verdroogde en deels afgestorven bladeren lijkend op droogtestress
- Houtvezels tussen de bladeren of onder de boom.
- Gaten in de stam en kroon met daarin houtvezels.
- Gaten en gangen op de plek waar bladeren zijn afgevallen
- In de gaten achtergebleven cocons en pophuiden
- Eventueel bloedingen van bruin sap uit de boorgaten
- Het knagen van larven is soms te horen met een oor tegen de stam.

Hangend blad van palm door besmetting met *R. ferrugineus*. © Carlos Coutinho (EPPO).

R. ferrugineus larve in bladsteel. © G. Pesapane, NPPO Campania region (EPPO).

Palmschors met schade door *R. palmarum*.
© Mark S. Hoddle (EPPO).

Beschadigde palmbladeren door vraat van *R. palmarum*. © Mark S. Hoddle (EPPO).

3. Waarnemen

Beschrijving

- Ei** Crèmewit, ca. 2,5 mm lang en 1 mm breed. Gelegd in zachtere delen van de plant zoals wondjes op de stam of aan de basis van de bladsteel.
- Larve** Pootloos; crèmekleurig, in het midden breder en met ronde, bruine kop. Volgroeide larven wat geler, 4 tot 5 cm lang.
- Pop** Eerst crèmewit, later vuilbruin, circa 3 cm lang. De pop zit in een ovale cocon van houtvezels, ongeveer 7 cm lang en 4 cm breed. Vleugelaanzet, antennes en pootjes liggen los tegen het lijf (bij poppen van een mot/vlinder zijn deze met het lijf vergroeid). Opvallend is de snuit die aan de buikzijde tegen het lijf ligt.
- Adult** (Kever), ongeveer 3,5 tot 4 cm lang, 1 cm breed, met een lange snuit. *R. ferrugineus* is roodbruin met meestal enkele donkere vlekken op het halsschild. *R. palmarum* is volledig zwart.
- Sommige kevers van *R. ferrugineus* lijken volledig zwart en lijken dan op *R. palmarum*, terwijl *R. palmarum* een zeldzamere roodbruine vorm kent die lijkt op *R. ferrugineus*. Raadpleeg bij aantreffen van deze keversoorten daarom altijd een expert.

Rhynchophorus palmarum v.l.n.r. adult, larve, cocon, pop. © Mark S. Hoddle, EPPO

Rhynchophorus palmarum ei. © Mark S. Hoddle, EPPO.

Rhynchophorus palmarum larve. © EPPO diagnostics protocol.

Rhynchophorus ferrugineus pop (pijl toont de snuit). R. Griffo, NPPO Campania region (IT).

Rhynchophorus palmarum adult (vrouwtje).
© EPPO Diagnostic protocol.

Rhynchophorus ferrugineus adult (vrouwtje)
© EPPO Diagnostic protocol.

Wanneer en hoe waar te nemen

Het is moeilijk om een besmetting in een vroeg stadium te detecteren. Controleer daarom de planten regelmatig; zie Symptomen. De symptomen en larven zijn het hele jaar te vinden. In warmere landen zijn de adulten (buiten) te vinden tussen circa mei en oktober. In kassen zijn ze waarschijnlijk het hele jaar door te vinden. Ze vliegen alleen overdag, maar zijn zowel 's nachts als overdag actief. Adulten van *R. ferrugineus* en waarschijnlijk ook *R. palmarum* kunnen ver vliegen, maar de meeste adulten gaan niet verder dan 100 meter.

Adulten van *R. ferrugineus* kunnen worden gevangen met feromoonvallen. Geen van beide soorten komt op lichtvallen af.

Waar komt het organisme voor

Een actueel overzicht van de verspreiding vindt u [hier](#) voor *R. ferrugineus* en [hier](#) voor *R. palmarum*. Houd er rekening mee, dat ze mogelijk ook nog in andere landen voorkomen.

Soorten die erop lijken

De adult (kever) van deze twee *Rhynchophorus*-soorten is vrijwel niet te verwarren met andere Europese insecten. Larven en poppen van *Rhynchophorus*-soorten kunnen echter alleen door een expert worden onderscheiden van andere grotere keversoorten met een snuit.

De larve kan ook verward worden met jonge rupsen, zoals die van [Paysandisia archon](#). Deze komt eveneens op palmen voor en geeft vergelijkbare symptomen. De crémewitte rups is echter niet gedrongen, maar meer langgerekt, en wordt uiteindelijk ca. 9 cm lang. Ook hebben rupsen vooraan drie paar (korte) pootjes, en op de buik 8 groepjes van donkere streepjes (haakjes); larven van *Rhynchophorus* hebben geen pootjes en missen ook deze streepjes.

Poppen van motten zijn duidelijk te onderscheiden van poppen van deze kevers: bij motten zijn de antennes, vleugels en poten vergroeid in de pop; bij kevers liggen deze los tegen het lijf. Bovendien heeft de pop een duidelijke snuit (liggend tegen de buikzijde).

Haakjes/streepjes op de buik van rups van *Paysandisia archon*. © JF. Germain (EPPO)

Pop van *Paysandisia archon*. © R. Benezet (Wikimedia).

4. Wat te doen?

Melden bij (vermoeden van) vondst

Rhynchophorus palmarum heeft de quarantaine status. *Rhynchophorus ferrugineus* heeft een RNQP- en PZ-status en hoeft formeel niet gemeld te worden. Beide soorten zijn echter alleen door een expert met zekerheid van elkaar te onderscheiden en komen bovendien niet voor in Nederland. Neem daarom direct contact op met uw keuringsdienst, indien u een besmetting met een van deze twee soorten vermoedt. U mag geen plantenpaspoort afgeven, en geen handelingen doen met, of bestrijding uitvoeren op betreffende planten, totdat uw keuringsdienst uitsluitse geeft.

Voorkomen van verdere verspreiding en bestrijding

Probeer mogelijk besmette planten fysiek gescheiden te houden van andere planten, maar zonder deze te verplaatsen, en neem dan direct contact op met uw keuringsdienst.

5. Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op:

- [EPPO *Rhynchophorus ferrugineus*](#)
- [EPPO *Rhynchophorus palmarum*](#)
- [Rode palmkever biologisch bestrijden | Biobest \(biobestgroup.com\)](#)

6. Opmerkingen/aanvullingen

Heeft u een vraag, opmerking of aanvulling over deze informatie, stuur deze dan naar het [Klantcontactcentrum van de NVWA](#).